

(Groot)ouders en de scheiding van hun zoon/dochter

Maaïke Jappens¹ & Jan Van Bavel^{1,2}

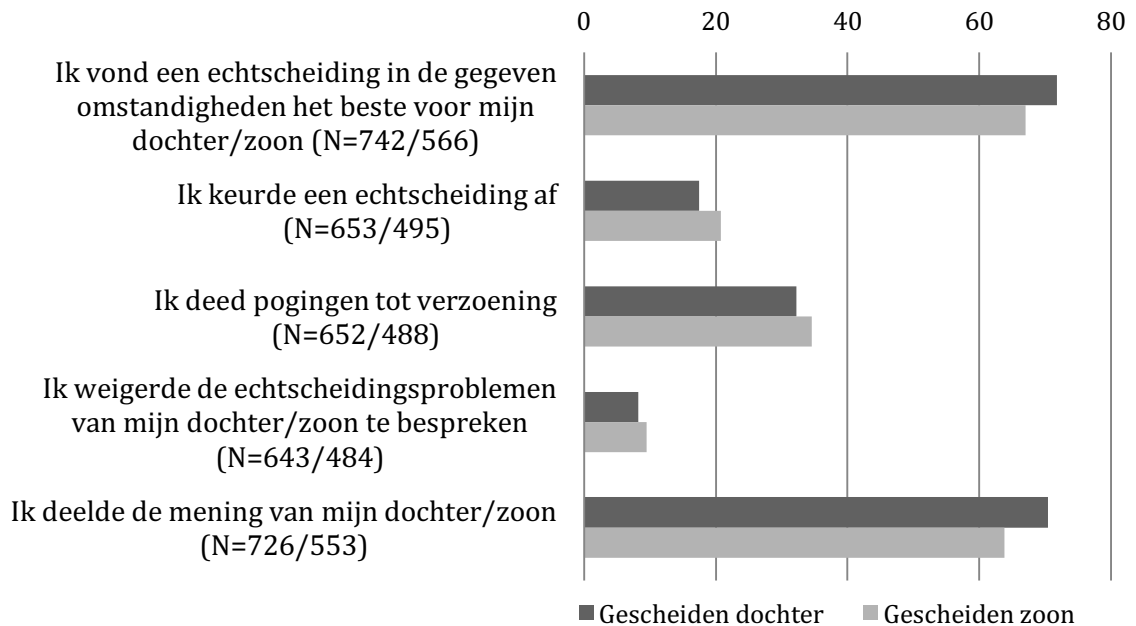
¹Vrije Universiteit Brussel, ²KU Leuven

Een echtscheiding is meestal een ingrijpende gebeurtenis voor de ex-partners en hun kinderen, wiens leven op verschillende domeinen hertekend wordt. Maar als twee personen scheiden, zijn meestal hun ouders ook op één of andere manier betrokken partij. Terwijl veel studies zich richten op de beleving en de gevolgen van een echtscheiding voor ex-partners en kinderen, blijven hun ouders veelal onderbelicht. Op basis van de antwoorden van meer dan 1300 respondenten die deelnamen aan de studie 'Scheiding in Vlaanderen', onderzoeken we hoe (groot)ouders reageren als hun zoon of dochter een echtscheiding doormaakt, en hoe moeilijk ze het daarmee hebben. De resultaten maken duidelijk dat de impact van een echtscheiding verder reikt dan ex-partners en hun kinderen.

Reactie op de echtscheiding

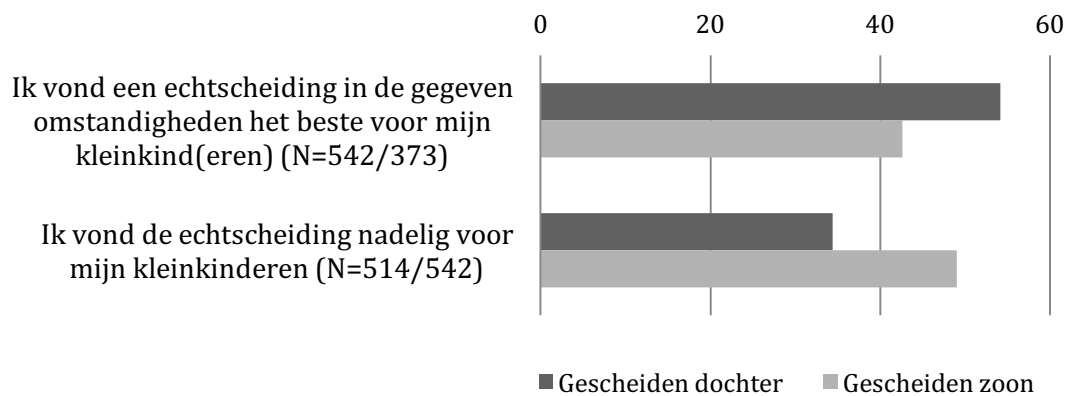
In de survey werden verschillende uitspraken voorgelegd aan de ouders om te peilen naar hun reactie op de echtscheiding van hun zoon of dochter (zie Figuur 1). Ongeveer twee derde van de ouders vond een echtscheiding in de gegeven omstandigheden het beste voor zoon of dochter, een vijfde keurde de echtscheiding af. Een derde van de ouders deed pogingen tot verzoening wanneer het kind ging scheiden. Een minderheid weigerde de echtscheidingsproblemen van zoon of dochter te bespreken. De ouders verschilden weinig in hun reacties naargelang het om de echtscheiding van een zoon dan wel een dochter ging, al vonden ze een echtscheiding in het geval van een dochter vaker de beste optie gezien de omstandigheden en deelden ze vaker de mening van een dochter dan die van een zoon.

Figuur 1: ouders die akkoord gaan met volgende uitspraken over de echtscheiding van hun zoon of dochter (%)

Indien de zoon of dochter minstens één kind had uit het gebroken huwelijk, kregen de ouders ook twee vragen over de echtscheiding met betrekking tot de kleinkinderen (zie Figuur 2). Terwijl 70 % een echtscheiding in de gegeven omstandigheden het beste vond voor de zoon of dochter zelf, vond minder dan de helft van de grootouders dat die echtscheiding de beste oplossing was voor de kleinkinderen. Ongeveer 40 % zei de echtscheiding nadelig te vinden voor de kleinkinderen. Hier zien we wel een duidelijk verschil tussen ouders van een gescheiden zoon en ouders van een gescheiden dochter. Wanneer het om de kinderen van een zoon gaat, vonden minder ouders de echtscheiding de beste keuze gegeven de omstandigheden, en zagen meer grootouders nadelen voor de kleinkinderen. Dit verschil kan voor een groot deel verklaard worden door het feit dat de kinderen na de echtscheiding vaker bij de moeder bleven, waardoor vooral de vader en de grootouders van vaderskant hen minder vaak zien.

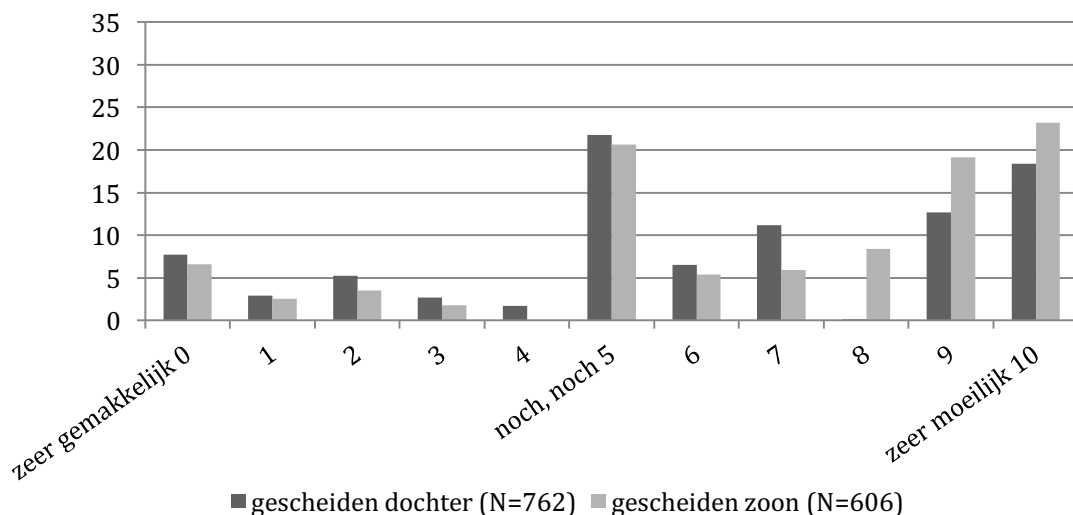
Figuur 2: grootouders die akkoord gaan met volgende uitspraken over de echtscheiding van hun zoon of dochter (%)

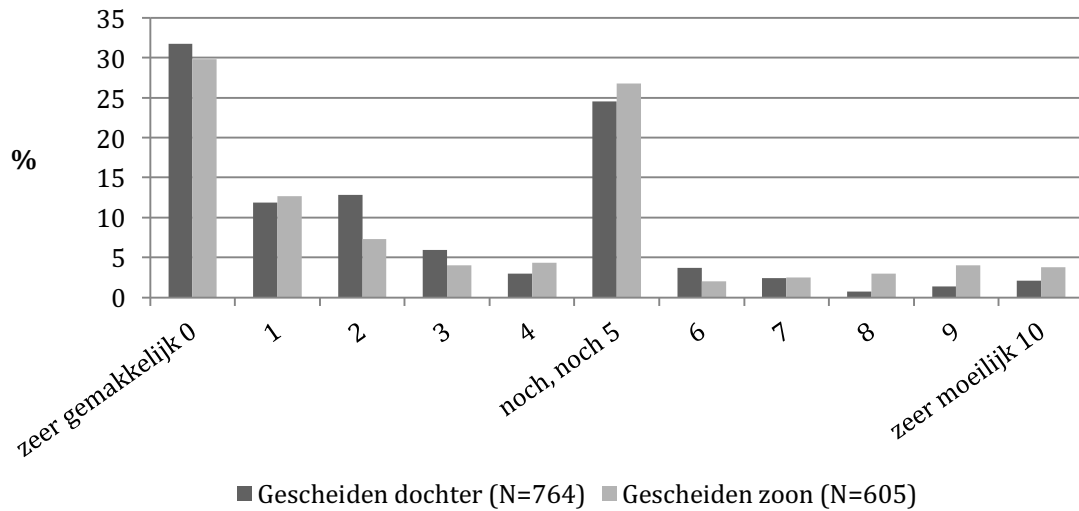
Verwerking van de echtscheiding

De (groot)ouders gaven ook op een schaal van 0 tot en met 10 aan hoe moeilijk ze het destijds hadden met het feit dat hun zoon of dochter en diens ex-partner uit elkaar gingen, en hoe moeilijk ze het er op het moment van het invullen van de vragenlijst nog mee hadden.

Figuur 3: de mate waarin ouders het destijds moeilijk hadden met de echtscheiding van hun zoon of dochter (%)

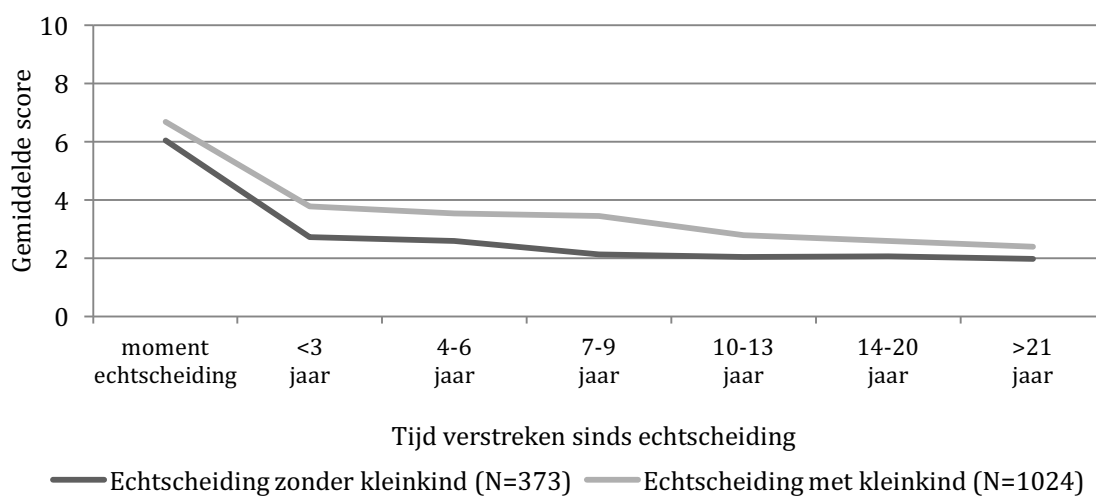
Figuur 4: De mate waarin ouders het op het moment van de survey nog moeilijk hebben met de echtscheiding van hun zoon of dochter (%)

Behoorlijke percentages ouders hadden het destijds (zie Figuur 3) best moeilijk met de echtscheiding. Dit is bovendien vaker het geval voor een gescheiden zoon dan voor een gescheiden dochter. Op het moment dat de ouders de enquête invulden (zie Figuur 4), had de meerderheid de echtscheiding van zoon of dochter al een plaats kunnen geven. Toch blijft een deel ouders, vooral die van een gescheiden zoon, het moeilijk vinden.

Figuur 5 combineert informatie uit beide vragen en geeft weer hoe moeilijk ouders het gemiddeld hadden met de echtscheiding van hun kind op het moment zelf, en op het moment van de survey volgens het aantal jaren die verstreken zijn sinds de echtscheiding. De lichte lijn verbindt de gemiddelde scores van de ouders met minstens één kleinkind uit het stukgelopen huwelijk, de donkere lijn staat voor de ouders die geen kleinkinderen hebben uit dat huwelijk. We zien dat ouders het gemiddeld genomen moeilijker hebben met de echtscheiding als er kleinkinderen bij betrokken zijn, zowel op het moment zelf als nadien, op het moment van de bevraging. Tijd heelt vele wonden: hoe langer de echtscheiding al achter de rug ligt, hoe minder moeilijk de ouders het gemiddeld genomen hebben met de echtscheiding. Toch blijven we een verschil zien al naargelang er kleinkinderen betrokken waren of niet.

Figuur 5: de mate waarin ouders het moeilijk hadden met de echtscheiding van hun kind, op het moment van de echtscheiding en op het moment van de survey, naar de aanwezigheid van kleinkinderen in het stukgelopen huwelijk (gemiddelde score)

Data

Data zijn afkomstig van het onderzoek "Scheiding in Vlaanderen" (www.scheidinginvlaanderen.be). In dit onderzoek werd via een interview informatie verzameld bij beide partners van eerste huwelijken die afgesloten zijn tussen 1971 en 2008 en intussen al dan niet ontbonden zijn. Ook een kind, een ouder en een eventuele nieuwe partner van deze personen werden indien mogelijk bevraagd. De gegevens zijn verzameld in de periode van september 2009 tot december 2010. Voor dit rapport baseerden we ons op de informatie van in totaal 1397 ouders van gescheiden respondenten. Zij kregen een schriftelijke vragenlijst toegestuurd en beantwoordden verschillende vragen over de echtscheiding van hun zoon of dochter.

Meer informatie

Voor meer informatie over het FiTTiF-project verwijzen we u graag door naar de website www.fittif.be. Een uitgebreider verslag van onderzoek naar (groot)ouders en hoe ze omgaan met de echtscheiding van een volwassen kind vindt u in het artikel '(Groot)ouders over de echtscheiding van hun zoon of dochter' op www.relatiesennieuwegezinnen.be, of kan u navragen bij maaike.jappens@vub.ac.be